

6 mei 1941 artikel Dagblad Tubantia

Vijf en zeventig jaren zorg voor Ouden van dagen te Enschede.

HET GESTICHT VOOR OUDE MANNEN EN VROUWEN BESTAAT DRIEKWART EEUW.

7 Mei 1941 zal het driekwart eeuw geleden zijn, dat het Oude Mannen- en Vrouwenhuis aan de Molenstraat te Enschede voor het eerst in gebruik werd genomen. Deze Stichting werd indertijd gebouwd van gelden, bijeengebracht voor de slachtoffers van den grooten brand van Enschede in 1862. Te Zwolle had zich dadelijk na dezen brand „De Dames-Hoofdcommissie voor de verloting van voorwerpen van kunst en smaak, ten behoeve der slachtoffers van den Brand van Enschede van 7 Mei 1862" gevormd.

Deze commissie bracht de belangrijke som van f 57249,73 bijeen en toen ze aan de Commissie van Onderstand te Enschede f 25000.— had gezonden en voor den wederopbouw van kerken f 18.000.— beschikbaar had gesteld, bleef er na aftrek van nog eenige kleinere bedragen ruim f 10.000.— over.

De Hoofdcommissie te Zwolle was van oordeel, dat dit overschot niet beter kon worden besteed en geen blijvender waarde zou kunnen bekomen, dan door het aan te bieden voor een gesticht tot buisvesting van oude mannen en vrouwen tevens geschikt voor ziekenverpleging

Dit denkbeeld vond bijval bij het gemeentebestuur van Enschede en de Commissie van Onderstand aldaar, omdat daardoor een blijvende herinnering zou kunnen worden

verkregen aan de liefdadigheid aan Enschede in moeilijke jaren door het Nederlandsche volk bewezen doch ook omdat hiermede aan een lang gekoesterden wensch uitvoering kon worden gegeven. Niet weinig werd dit plan bevorderd door het aanbod van de heeren H J. van Heek, Gerh. Jannink en A. J. Blijdenstein, die voor de uitvoering ervan f 6000 — beschikbaar stelden, een legaat voor liefde doeleinden bestemd door den heer Egbertus van Heek. Zodoende werd tenslotte een bedrag van ruim f 16750 — verkregen voor de verwezenlijking van genoemd plan Dit bedrag werd ter beschikking gesteld van een door den Raad van Enschede benoemde Commissie van vijf leden die jaarlijks rekening en verantwoording aan dien Raad zouden moeten doen.

Het reglement zou verder de goedkeuring van den Raad behoeven Deze Commissie bestond uit de heeren: W. C. T. Nahuis, burgemeester H van Heek. P. ter Kuile Ezn. B Eekman en J Beukers. Bij raadsbesluit van 3 Maart 1865 stond de gemeente kosteloos het voor den bouw van het gesticht benodigde terrein af. Dit terrein was gelegen aan de Molensteeg, later Molenstraat. De onderstandscommissie te Enschede, die in 1862 uit de ontvangen gelden ter voorziening in de eerste dringende behoeften aan huisvesting 20 arbeiderswoningen had doen bouwen, stond deze af aan het te stichten Oude Mannen- en Vrouwenhuis waardoor op een inkomst van f 600.— tot f 800.— per jaar kon worden gerekend.

Op 13 Juni 1865 werd de bouw van het gesticht opgedragen Begin 1866 was het gebouw voltooid, maar de behoefte er aan scheen nog niet bijzonder groot te zijn. want in de notulen van de stichting van dat jaar staat te lezen dat besloten werd, daar er nog geen behoefte aan werd gevoeld, vooralsnog geen personen in het gesticht toe te laten. In Mei 1866 werd het nieuwe gebouw op aanvraag van het gemeentebestuur beschikbaar gesteld voor het opnemen van eventuele choleralijders en werden de eerste bedden en ledikanten aangeschaft Gelukkig was de opname van dergelijke patiënten niet nodig.

Volgens een gedenkplaat, waarvan een kopie in het huis aanwezig is is het gebouw op 7 Mei 1866 officieel in gebruik genomen. Langzamerhand is het gesticht in den loop der jaren aan zijn doel gaan beantwoorden Als ziekenhuis heeft het nooit, dienst gedaan In 1912 werd het gebouw belangrijk uitgebreid. Toen kreeg het de gedaante, zoals we die thans kennen In dat jaar werden de beide vleugels in gebruik genomen. Ter herinnering aan deze uitbreiding is in de hall van het gebouw een gedenkplaat aangebracht, waarop de volgende tekst is gebeiteld: „Ter gedachtenis aan den heer E Jannink &zn. en anderen, door wier milde bijdragen de uitbreiding deze inrichting in 1912 tot stand kwam." Was er in 1912 na de verbouwing plaats voor 80 oudjes, reeds spoedig bleek de beschikbare ruimte weer te klein In 1934 werd er toe overgegaan een aparte rookzaal voor de mannen in te richten.

De laatste jaren liep het bestuur weer met plannen tot verbouwing en uitbreiding rond maar ten gevolge van den oorlog kwam van deze plannen helaas den eersten tijd nog niets komen. De laatste jaren zijn er twee ziekenzaaltjes ingericht, terwijl ook de badgelegenheid werd uitgebreid en gemoderniseerd. Verder zijn alle kamers en vertrekken voorzien van een vloerbedekking, welke aan de hygiëne in het huis zeer ten goede komt.

Op het ogenblik vinden 87 oudjes in het huis onderdak, waaronder zich drie echtparen bevinden. Deze laatste beschikken over een eigen kamer. Het langst verblijft de 85-jarige M. v. d. Broek in het Tehuis. Hij is reeds 23 jaren huisgenoot. Overdag komen de oudjes samen in de recreatiezalen Die der vrouwen bevindt zich aan de voorzijde, de

rooksalon voor de heren, waar zich ook een leestafel bevindt, is aan de achterzijde gelegen. De oudjes zijn vrij om uit te gaan, wanneer ze dat willen doch de orde en regelmaat in het Huis maken het noodzakelijk dat ze op de etensuren aanwezig zijn.

Wel is het hun toegestaan een maaltijd te verzuimen, wanneer ze een: bij familieleden willen gaan eten. doch dan dienen ze hiervan kennis aan den huismeester te geven. Het „avondappèl" is op half acht bepaald doch in bijzondere gevallen kan „avondpermissie" tot 10 uur worden verleend. Een enkele keer komt het voor, dat een der oudjes vraagt b.v. ter gelegenheid van een familiefeestje, een nachtje van huis te mogen blijven. Ook dit wordt toegestaan, doch het komt weinig voor. Opmerkelijk is, dat vooral de laatste jaren vele oudjes, die in het gesticht komen, in het bezit van een rijwiel zijn. Het aantal te bergen rijwielen is sterk toegenomen, zoo sterk zelfs dat juist dezer dagen een nieuwe rijwielbergplaats in gebruik moest worden genomen. Tal van keeren zijn er voor de oudjes gezellige avonden en middagen bereid. Een gesprek met de oudste bewoonster. We waren in de gelegenheid een babbeltje te maken met de oudste inwoner van het Tehuis, de wed. A M Reitsma-Arkes, die Nov. van dit jaar 94 jaren hoopt te worden.

Ze vertelde, dat ze al sedert Dec. 1928 in het Tehuis een plaatsje had. Dezen winter was vrij ernstig ziek geweest, doch dank zij van een buitengewone vitaliteit was is ze de ziekte reed bijna weer te boven gekomen, alleen de benen wilden nog niet erg. Op onze vraag of ze met de andere huisgenooten nogal overweg kan, antwoordde ze, dat er wel waren die altijd mopperden. Maar als die beginnen uit te varen, dan doe ik mijn ooren maar dicht en laat de storm over heengaan, verklaarde het oudje. Werken kon ze niet meer, maar toch was nog niet zoo heel lang geleden, dat ze zelf aardappelen schildte. Nu was ze bezig aan breien van een spreij voor een harer kleinkinderen.

Toen we met haar over de tocht voor ouden van dagen begonnen te spreken trok er even een glimlach over het gerimpelde gelaat. Ze herinnerde zich, dat ze na afloop van zoo'n tocht bij het slotfeest op het Volkspark „Hendrieksken" had gedanst met der oude mannen uit het Tehuis,

Morgen zal het 75-jarig bestaan op intieme wijze door de oudjes worden herdacht. Het bestuur der Stichting, bestaande uit de heeren - Blom, voorzitter. H. A van der Hoed, sec ; penningmeester. J Mastenbroek, T. S. Velsink en J. W Verduin en de dames mevr Berteü, Delmte en mej Poutsma. hoopt deze herdenking bij te wonen. Ongetwijfeld zullen bij gelegenheid aan de „Stamtafels" nog eens verschillende oude herinneringen worden opgehaald. Moge spoedig de tijd aanbreeken dat het bestuur in de gelegenheid zal zijn aan de uitbreidingsplannen welke men koestert, uitvoering te geven, opdat nog meerdere ouden van dagen, voor wie thans in het Tehuis de plaatruimte ontbreekt, in deze Stichting een goede ouden dag zullen kunnen slijten.